

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/97/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619201937
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1619201937.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Michaely Královej a členov senátu: JUDr. Nadeždy Wallnerovej a JUDr. Ivany Jahnovej v právnej veci navrhovateľa: H. V. E., narodený dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom: F. XXXX, zastúpený: JUDr. Ľubica Sopková, advokátka, so sídlom: Pribinova 3, Malacky, proti oprávnenej z výživného: W. E., narodená dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom: Q. K. XXXX/XX, Q., o návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, o odvolaní oprávnenej z výživného proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 8. novembra 2019, č. k. 9Pc/17/2019-24, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 8. novembra 2019, č. k. 9Pc/17/2019-24 **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 08.11.2019 č. k. 9Pc/17/2019-24, zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa H. V. E., nar. XX.XX.XXXX k plnoletej dcére W. E., nar. XX.XX.XXXX, naposledy určenú rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/155/2006 zo dňa 31.10.2006, počnúc dňom 30.06.2019. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom doručeným konajúcemu súdu dňa 20.08.2019 sa navrhovateľ domáhal zrušenia jeho vyživovacej povinnosti voči dcére W., počnúc dňom 30.06.2019, ktorá mu bola určená rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31.10.2006, sp.zn. 11Cop/155/2006 vo výške 3.500,- Sk mesačne. Svoj návrh odôvodnil tým, že dcéra dňa 24.06.2019 ukončila štúdium na Ekonomickej univerzite v Bratislave, Fakulte podnikového manažmentu a bol jej priznaný titul inžinier. V mesiaci júl 2019 sa zamestnala, a je teda schopná sama sa živiť. Oprávnená z výživného s návrhom na zrušenie vyživovacej povinnosti súhlasila v plnom rozsahu.

3. Súd prvej inštancie návrhu vyhovel a s poukazom na § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči plnoletej dcére zrušil ku dňu 30.06.2019 v zmysle návrhu navrhovateľa, t.j. ku dňu predchádzajúcemu vzniku pracovného pomeru oprávnenej, keď mal z vykonaného dokazovania v rámci skutkového stavu preukázané, že plnoletá dcéra je schopná sa sama živiť, keď ukončila druhý stupeň vysokoškolského štúdia a je od 01.07.2019 riadne zamestnaná.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala oprávnená v zákonnej lehote odvolanie, z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP a § 62 CMP, keď namieta, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli

uplatnené a súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Navrhuje odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zruší vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k oprávnenej, počnúc dňom 01.10.2019. Oprávnená má za to, že napadnutý rozsudok je v rozpore s článkom 1 CMP. Poukázala na skutočnosť, že súčasne s rozsudkom jej bola doručená žiadosť navrhovateľa o vydanie bezdôvodného obohatenia (výživné za obdobie od 01.07.2019 do 30.09.2019 vo výške 348,51 €), ktorú považuje oprávnená za neodôvodnenú a v rozpore so zákonom, nakoľko nedošlo k žiadnemu obohateniu bez právneho dôvodu. Uviedla, že dňa 24.06.2019 sa konali jej promócie, kde sa zúčastnil aj navrhovateľ, pričom navrhovateľovi v prítomnosti svedkov oznámila, že promóciou ukončila štúdium a od 01.07.2019 bude zamestnaná v ČSOB, leasing, a.s. Zároveň mu v prítomnosti svedkov oznámila, že už nemusí posielat' výživné. Oprávnená má za to, že plnenia navrhovateľa neboli bez právneho dôvodu, ale boli dobrovoľné, a preto nie sú naplnené predpoklady na vznik bezdôvodného obohatenia. Túto skutočnosť je schopná preukázať svedeckou výpoveďou svojej mamy, H.. P. A. a jej manžela H.. Q. A.. Oprávnená súhlasila v konaní pred prvoinštančným súdom s návrhom na zrušenie vyživovacej povinnosti v plnom rozsahu, nakoľko v tej dobe mohla vedieť, že jej vlastný otec bude pýtať finančné prostriedky od svojej dcéry naspäť. Oprávnená má za to, že konanie navrhovateľa je minimálne v rozpore s dobrými mravmi a tým aj v rozpore s článkom 1 CMP. V prípade, ak by vedela, že navrhovateľ bude spätne dobrovoľne poskytnuté finančné prostriedky považovať za výživné a bude ich vymáhať, navrhovala by už v konaní pred súdom prvej inštancie, aby súd rozhodol o zrušení vyživovacej povinnosti ku dňu 01.10.2019. Oprávnená preto považuje žiadosť o vydanie bezdôvodného obohatenia za nový prostriedok procesnej obrany a rozsudok za založený na nesprávnom a neúplne zistenom skutočnom stave veci.

5. Navrhovateľ považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne, a to po stránke formálnej i materiálnej. Odvolanie oprávnenej naproti tomu nie je vecne odôvodnené, neobsahuje riadne zdôvodnenie a nepredkladá žiadne nové skutočnosti či dôkazy, ktoré by mohli mať význam pre rozhodnutie súdu. Oprávnená v odvolaní podľa názoru navrhovateľa len prekrúca fakty a preukázané skutočnosti tak, aby ich prispôsobila vo svoj prospech. V deň promócie navrhovateľovi neuviedla nič o tom, že už jej nemusí platiť výživné, v tento deň sa o výživnom vôbec nerozprávali, a svojmu otcovi dokonca oprávnená ani nepovedala, odkedy nastupuje do práce. O výživnom sa navrhovateľ s oprávnenu rozprával až v auguste 2019, pričom ju žiadal o doklady o ukončení štúdia a o pracovnom pomere oprávnenej, aby mohol podať súdu návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti a následne prestať platiť výživné, keďže v tom čase ho ešte platil, nakoľko nemal vedomosť o tom, kedy sa oprávnená po skončení štúdia zamestнала, vzhľadom k tomu, že mu to neoznámila. Navrhovateľ mal totiž odôvodnené obavy z toho, že oprávnená by pri svojoľnom ukončení platenia výživného mohla podať návrh na vykonanie exekúcie, čomu sa nechcel vystaviť. Oprávnená však tieto doklady navrhovateľovi odmietla poskytnúť. Podľa názoru navrhovateľa súd prvej inštancie riadne a dôsledne zhodnotil dôkazy, a to ako jednotlivo, tak i v ich vzájomných súvislostiach, a na ich základe správne a spravodlivo rozhodol v súlade so zákonom. Oprávnená ukončila štúdium na univerzite v júni roku 2019 a dňa 24.06.2019 bola promovaná a bol jej priznaný titul inžinier, čím zanikla vyživovacia povinnosť povinného rodiča k plnoletému dieťaťu. Navyše sa od 01.07.2019 zamestнала v spoločnosti ČSOB leasing, a.s., čo svedčí o skutočnosti, že najneskôr od tohto dňa je schopná sama si zabezpečovať prostriedky na svoje životné potreby, a to i bez finančného prispievania navrhovateľa vo forme pravidelných mesačných splátok výživného. Z § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva automatický zánik vyživovacej povinnosti povinného rodiča priamo zo zákona, a to bez ohľadu na vôľu účastníkov konania, prípadne na to, či zánik vyživovacej povinnosti podľa názoru oprávnenej je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Vzhľadom k absencii vecného odôvodnenia odvolania s poukazom na všetky uvedené skutočnosti navrhuje navrhovateľ odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdiť a zároveň, aby žalobcovi priznal náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Oprávnená na vyjadrenie povinného následne neuviedla relevantne vecné argument.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, nakoľko pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (bolo potrebné doplniť dokazovanie) a po doplnení dokazovania dospel k záveru, že odvolanie oprávnenej z výživného nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods.1, 2 CSP). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 13.10.2021 (§ 378 C. s. p., §

219 ods. 3 C. s. p.). O termíne verejného vyhlásenia boli účastníci konania upovedomení zákonným spôsobom.

8. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

10. Zo znenia ustanovenia § 78 Zákona o rodine vyplýva, že prichádza do úvahy jednak zrušenie a jednak zmena, ktorou možno rozumieť zníženie alebo zvýšenie výživného. Uvedené ustanovenie rešpektuje dispozičný princíp a princíp oficiality. Pre zmenu alebo zrušenie rozhodnutia o vyživovacej povinnosti voči plnoletému sa vyžaduje aktivita (ide výlučne o návrhové konanie) zo strany dotknutých osôb. Špeciálna úprava zákona o rodine výslovne neustanovuje dobu, na ktorú možno vzťahnúť zmenu pomerov. Vychádza sa zo systematického výkladu v zmysle zaradenia tohto ustanovenia do spoločných ustanovení. Pri plnoletých osobách sa tvrdená zmena pomerov v minulosti posudzuje ku dňu začatia súdneho konania. Najneskôr musí byť zmena pomerov daná v čase rozhodovania súdu. Nemožno rozhodnúť o zmene pomerov, ktorá má nastať v budúcnosti. Náležitou návrhu na zmenu alebo zrušenie vyživovacej povinnosti v takomto prípade je uvedenie údajov o tom, odkedy má byť zmena vykonaná (v rámci poučovacej povinnosti súd pôsobí na účastníka, aby túto dobu uviedol). Podanie návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti, napriek deklaratórnym účinkom rozsudku, neopravňuje povinného prestať s plnením výživného. Riadnym plnením až do právoplatnosti rozsudku sa vyhne prípadným trestnoprávnym alebo exekučným následkom v prípade, ak sú návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti nevyhovíe.

11. V individualizovanom rámci určovania zániku vyživovacej povinnosti neprichádza do úvahy akékoľvek zovšeobecňovanie, ale práve naopak, súdy sú povinné pri posudzovaní a hodnotení zákonom ustanovených východísk postupovať v každom špecifickom prípade vždy diferencovane a bez striktného zotrávania v určitých hraniciach. Posúdenie otázky, či v konkrétnom prejednávacom prípade dieťa nadobudlo schopnosť samo sa živiť a či v tom dôsledku zanikla vyživovacia povinnosť voči nej, je natoľko individuálne, že vo vzťahu k nemu sa nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, a preto táto otázka nemôže byť relevantná pre založenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ alebo b/ C.s.p. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. októbra 2020, sp. zn. 4Cdo/20/2020).

12. V danom prípade predmetom tohto konania bolo posúdenie, či sú splnené podmienky k zrušeniu vyživovacej povinnosti, t.j. či oprávnená z výživného dosiahla schopnosť sama sa živiť. Tak, ako vyplynulo z dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie bolo zistené, že oprávnená z výživného je schopná sama sa živiť, nakoľko ukončila druhý stupeň vysokoškolského štúdia a od 01.07.2019 je riadne zamestnaná. Zmenu tohto skutočného stavu veci nemôže vyvolať ani fakt, že otec sa domáha voči plnoletej dcére vydania bezdôvodného obohatenia spočívajúceho z jej strany v prijatí plnenia výživného od otca po zániku vyživovacej povinnosti. Argumenty oprávnenej z výživného uvedené v rámci odvolania, týkajúce sa konania otca v rozpore s dobrými mravmi, respektíve oznámenia, prípadne neoznámenia skutočností otcovi týkajúcich sa jeho povinnosti platiť výživné budú predmetom dokazovania v samostatnom konaní t. j. v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, avšak tieto skutočnosti v tomto konaní nemôžu byť akokoľvek hodnotené. V rámci konania o zrušenie vyživovacej povinnosti sa posudzuje výlučne nadobudnutie schopnosti oprávnenej samej sa živiť. Táto bola jednoznačne oboma účastníkmi ustálená na deň 01.07.2019, a teda nemôže byť predĺžená odvolacím súdom na deň 01.10.2019, tak ako požaduje v odvolaní oprávnená z výživného. Rovnako tak nemôže byť posúdená žiadosť otca o vydanie bezdôvodného obohatenia ako nový prostriedok procesnej obrany, nakoľko ide o samostatný nárok samostatné konanie, v rámci ktorého sa bude vykonávať riadne dokazovanie. Uplatňovanie práva ako takého nemôže byť prostriedkom procesnej obrany ani procesného útoku. Na základe uvedeného odvolací súd argumenty oprávnenej z výživného uvedené v rámci podaného odvolania vyhodnotil ako bezvýznamné pre toto dané konanie. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

13. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný

dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

14. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378, § 219 ods. 3 C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolateľka, ani nevzniesla žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

15. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 Ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).